

Wilt u voorlezing van deze preek in uw gemeente even melden via contact@vanbruggenpreken.nl ?

VASTEN VANWEGE DE BRUIDEGOM

Christenen tussen komst en wederkomst

[1]

Gemeente van onze Heiland,

Hoe voelt een feestdag? Voor iedereen misschien verschillend. Onze gevoelens kunnen zo uiteenlopen. Terwijl de één blij is met de verjaardag van een collega, ziet de ander er tegenop hem te moeten feliciteren. Maar ook al verschillen de gevoelens, een verjaardag blijft wel een verjaardag.[2.1]

Zo is het ook met de zondag. Hoe verschillend de gevoelens rond de zondag ook zijn, het blijft wel een verjaardag. Een feestdag van zichzelf. Het is onze christelijke feestdag. De Heer is werkelijk opgestaan. Dat hangt niet van je gevoel af: dat is gewoon een wereldveranderend feit om te gaan vieren.[2.2]

Daarom komen we ook bijeen als gemeente. Wij zingen en danken en ontvangen de zegen van de Almachtige. Wij zijn verloren mensen, maar Christus' opstanding maakt de zondag tot een levensfeest voor zondaren. Feesten worden vandaag vaak uitspattingen, maar dat is anders in de kerk. Hier geen brasserie, maar een verademing. Genade en vrede voor u! Ik mag er zijn voor God. Dat is pas feest!

*

De leerlingen van Jezus waren ook eens een keer in zo'n feeststemming. Ook met zondaren bij elkaar en zelfs aan tafel: tollenaars en hoeren! Het was bij Levi aan huis: een man die zijn geld als tollenaar niet zo netjes had verdiend. Daarom keken de mensen hem met de nek aan. Hij vereenzaamde in zijn zonde. Maar toen kwam Jezus langs. En zei zomaar: „Volg Mij!“ De man die zichzelf had uitgeschakeld, werd meegenomen. Hij mocht er zijn bij Jezus. Hij voelde de genade. En dat voelden vele tollenaars en hoeren in die tijd. Daarom hadden ze, misschien wel voor het eerst sinds lange tijd, weer een écht feestelijk gevoel in hun leven. En met plezier kwamen ze allemaal bij Levi een feestmaal houden. Bij Jezus binnen en aan tafel zonder weggestuurd te worden! Dat is pas feest![2.3]

Ze hadden hun nieuwste, hun zondagse kleed aan en de nieuwe wijn verhoogde de feestelijkheid.

*

Maar ondertussen keken mensen die langs het huis komen lopen, met boze blikken door de vensters naar binnen. En toen Jezus met zijn leerlingen tenslotte weer op straat kwam, dromden ze om Hem heen. Ze hebben kritische vragen te stellen over deze maaltijd. „Waarom vasten de leerlingen van Johannes en de leerlingen van de Farizeeën wel, maar uw leerlingen niet?`` Weg is opeens de feestelijke stemming. Er wordt een grote domper op gezet. Een stille verdachtmaking vreet het plezier weg: „Feesten zonder vasten wordt dat geen brassen?``[3.1]

Misschien voelen wij de neiging om als het kon die vraagstellers, die zwartkijkers, opzij te duwen. Maar ook zij mogen er zijn bij de Heiland. Ook zij worden serieus genomen. Zij houden niet van Jezus en helemaal niet van tollenaars en hoeren, maar ze hebben wel een punt. En Jezus neemt de moeite om op hun kritische en onwelwillende vragen in te gaan.

*

Een echte godvrezende kende in Israël zijn vastentijden. Er waren twee weekdagen voor vasten, de maandag en de donderdag, en verder waren er verschillende speciale vastendagen in een jaar. Op zulke dagen dacht de gelovige terug aan veel verdriet dat over Israël was gekomen, bijvoorbeeld de verwoesting van de tempel door Nebukadnessar en het verdwijnen van het koningschap uit Israël. En bij dit gedenken bad men om verlossing.[3.2]

Dat is toch goed? Of wilt u soms het boek Klaagliederen uit de bijbel snijden? Wie een beetje heeft meegeleefd met Gods werk en met Gods volk door de tijden heen, die heeft ook nog genoeg om ontevreden over te zijn, om over te treuren en om voor te bidden. „Uit de diepte roep ik tot U, o HEER`` en „mijn ziel wacht op de HEER, meer dan wachters op de morgen`` (psalm 130).

Waarom lijken de leerlingen van Jezus dan zo nonchalant tegenover de gedenkdagen waarop men vast en bidt? Wat voor kwade invloed heeft die Jezus op zijn omgeving! Is Hij, zoals het later een keer gezegd wordt, gekomen om te eten en te drinken als een „veelvraat en een dronkaard, een vriend van tollenaars en zondaars`` (Matteüs 11:19)? [3.3]

De onwelwillende mensen op straat lijken wel een punt te hebben: Wie feest er nu zonder vasten?

*

Het antwoord van Jezus gaat daarop in, maar het wijst onverwacht een heel andere kant op. Jezus zegt: „Bruiloftsgasten kunnen toch niet vasten zolang de bruidegom bij hen is? Nee, zolang ze de bruidegom bij zich hebben, kunnen ze niet vasten.`` Er is inderdaad veel feest rond Jezus. Veel gasten en geen vasten! Maar is dat zo vreemd? De bruidegom is er nu toch![4.1]

Dit is een raadselachtig woord voor de sombere vraagstellers. Over wie heeft Hij het? Wie is dan die bruidegom? Jezus zegt eigenlijk tegen ze: „Jullie hebben oogkleppen voor: weet je wel hoe laat het is? Zie je de bruidegom dan niet? De verhoring van jullie vasten en bidden staat vandaag in levende lijve in jullie midden``.

Want dat is Jezus: Hij is zelf de Bruidegom. Het lang verwachte moment van feest voor Israël breekt aan. De tijden van vasten en gebed gaan voorbij nu de lang verwachte in hun midden staat. Kijk maar om je heen! De slachtoffers van een zondige geschiedenis worden geholpen, zieken en zondaars.

Zoals de profeten beloofd hadden. En zoals men er bij zijn vasten steeds om had gebeden. Als dat geen feest waard is!**[4.2]**

*

Zo mogen wij de eerste dag van de week ook ontvangen als een feest. Wij vieren niet meer de vastendagen van maandag en donderdag. Wij hebben niet meer het vasten op de Grote Verzoendag. Wij vasten niet meer, zoals de Joden, op 9 Ab vanwege de verwoesting van de tempel. Wij verheugen ons dat die geschiedenis van zonde en mislukking mocht uitlopen op de komst van de Verlosser. We staan als christenen niet bij de Klaagmuur in Jeruzalem. Onze tempel ligt niet in puin. Die is veilig in de hemel: die krijgt niemand meer kapot. Voor onze zonden is er een volkomen verzoening bij een hogepriester die onkreukbaar is, anders dan Eli of Abjatar of Kajafas. De eenzaamheid is voorbij: de trouwdag brak aan. We beginnen met een nieuwe kalender. De vastendagen van weleer worden doorgestreept. Het puin wordt geruimd. De tollenaars en de zondaars komen terug. Samen in de kerk en bij het avondmaal samen aan tafel bij Hem die het goed maakt. **[4.3]**

Dat is de vreugde van de zondag: het begin van een week die geen vastendagen meer hoeft te kennen. De eerste dag van Jezus' opstanding maakt alle dagen nu tot vrije en blije dagen, vol hoop en vreugde. Voor ons geldt het woord „Verblijdt u in de Here te allen tijde!“ Vergeet het deze week en dit jaar niet: we hebben een Heiland daarboven, een Hogepriester voor elke dag. Hoe vast is nu de vreugde voor verloren mensen: we mogen er zijn én we mogen blijven! Genade en vrede voor Levi en u, voor zondaren op aarde!

Laat het feest van de zondag uw week overstralen!

En nu kijken we naar het slot van Jezus' woorden, in vers 20: „Er komt een dag dat de bruidegom bij hen wordt weggehaald en dan is het hun tijd om te vasten“. Dat is opnieuw een vreemde uitspraak. Nu vooral voor de leerlingen en voor ons. Nu staan wijzelf opeens voor een raadsel. Eerst kregen de kritische vraagstellers een vreemd antwoord. Dat moest hen aan het denken zetten. Maar nu horen wij als leerlingen zelf iets dat vreemd lijkt. Is dat niet een kras op de plaat? Of zet het ons ook aan het denken?**[5.1]**

Midden in de feestvreugde zinspeelt Jezus plotseling op een tijd die na deze bruiloftsfeesten aanbreekt. De bruidegom wordt weggenomen. Er staat niet dat Hij sterft of er niet meer is. Hij is alleen niet meer bij de gasten, bij de tollenaars, bij de leerlingen. Het is alsof Jezus zegt: „Er komt een dag, Levi, dat mijn stoel hier leeg blijft!“

Een woord om van op te schrikken op dat moment. Maar ook een woord dat werkelijkheid is geworden. Wij vieren het opstandingsfeest van Jezus, maar toch is Hij hier niet in ons midden. Dit kerkgebouw is vol mensen, maar de Meester mist. En wanneer we avondmaal vieren, zeggen we dat de Heer aan zijn tafel ons heeft gevoed en gelaafd, maar zijn stoel blijft dan toch maar leeg. Wij zijn er wel, hier op zondag in de kerk, maar Hij is hier niet. Hij is van ons weggenomen. In die tijd zijn wij nu beland. Levi is er nog, wij zondaren zitten hier nog steeds, maar Hij ontbreekt nu in ons midden. Het is niet meer zoals destijds.**[5.2]**

*

En nu zegt Jezus dat wij in die tijd zullen vasten. Wat betekent dit? Dat we teruggaan naar de oude vastenkalender en de oude draad weer opnemen? Weer treuren over de verwoesting van de tempel door Nebukadnessar enzovoorts? Nee! De bruidegom is gekomen, die oude vastendagen zijn voorbij. Het is tijd voor een nieuw kleed en nieuwe wijn!

Maar deze feesttijd heeft wel zijn eigen vasten! Dat is het vasten vanwege die afwezigheid van de Heer zelf.[5.3]

Het gaat hier niet om het vasten als actie van soberheid in een tijd van welvaart, zoals het vandaag wordt gepropageerd. Zulk vasten kennen ook meelevende ongelovigen wel. Dat is een ander onderwerp: het is zeker de moeite waard in onze consumptiemaatschappij, maar het gaat hier in Marcus over een ánder soort vasten.

Dit is het vasten vanwege de afwezigheid van Jezus zelf. Die afwezigheid typeert onze tijd.

Waarom? Omdat wij Hem missen. Wanneer de zon eindelijk is doorgebroken en toch weer weggriipt achter de wolken, mis je die zonnewarmte extra. En je verlangt ernaar. Hoe feestelijker je je voelt door Jezus, hoe meer je Hem bemint, hoe meer je ook gaat beseffen dat wij Hem liefhebben zonder Hem te zien.

*

Vasten betekent dat je nog iets mist en naar iemand verlangt. Het gedenken van de dood van de Here en het vieren van zijn opstanding moeten in ons een gevoel van gemis en verlangen, van uitzicht en gebed wakker roepen. Juist omdat de bruidegom kwam en van ons is weggenomen, zijn we onrustig en niet voldaan.

Er hoort bij ons een heilige onvoldaanheid te zijn op iedere zondag, bij iedere doop en na ieder avondmaal. De feestdag van Christus maakt ons ook ontevreden. Wanneer je hier hoort over de liefde en de genezingskracht van je Heiland, dan word je onrustig. Waar blijft Hij? Waar is Hij? In mijn leven en in dat van de wereld. En je gaat leegte voelen. En je gaat vasten: „Kom Here Jezus, ja kom!“

De christelijke gemeente heeft een opvallend sobere manier van samenleven. [6.1]

Het enige extra feestelijke dat we kennen is het avondmaal. Maar ook dat is niet bedoeld om je vol te eten. Dit dachten ze in Korinte, maar Paulus zegt dat je thuis wel kunt eten: het gaat hier niet om een overvloedig diner in de kerk. Korinthe was een stad vol tempels, vol feesten en brasserieën. Daar moesten ze nog leren dat de kerkdienst en het leven als christelijke gemeente er niet is om je eens goed vol te eten en om de bloemetjes eens buiten te zetten. Het is hier niet zoals aan het eind van het personeelsuitje of aan het einde van een dagje uit als bejaarden. Dan heb je vaak een maaltijd die er toe doet. Maar in de kerk hebben we dat niet. De kerk kent geen eet-ins en barbecue-feesten. De kerk kent alleen maar twee sobere sacramenten.[6.2]

Wij, christenen, lopen meer dan eens gevaar van de kerk iets anders te willen maken, een soort

gezelligheidsvereniging. In Petrus' dagen had je dat al en het liep zelfs uit de hand. Hij schrijft over mensen die „ervan genieten om zich op klaarlichte dag volledig te laten gaan. En wanneer ze samen met u aan een feestmaal deelnemen, zijn ze een schandvlek voor uw gezelschap, omdat ze zwelgen in hun bedrieglijk genot” (2 Petrus 2:13). Ze gedroegen zich alsof de gemeente een brasserie of een uitgaansvereniging was! Zulke ontsparingen keuren wij natuurlijk af. Maar toch er dat ook vandaag een gevaar dat we de kerk als een mantel om ons heen willen trekken, gezellig en knus, een club waar je het goed hebt met elkaar en leuke dingen met elkaar doet.[6.3]

De apostelen leren ons echter in de gemeente na Pasen juist een stijl van nuchterheid: dit betekent ingetogenheid en soberheid. Zo schrijft Paulus (1 Tessalonicenzen 5:5.6.8):

„Wij behoren niet toe aan de nacht of de duisternis; dus laten we niet slapen, zoals anderen, maar waken en op onze hoede zijn. Laten wij die toebehoren aan de dag op onze hoede zijn, omgord met het harnas van geloof en liefde, en getooid met de helm van de hoop op redding”.

En Petrus schrijft (1 Petrus 1:13; 4:7; 5:8):

„Laat uw geest daarom voortdurend paraat zijn, wees waakzaam en vestig al uw hoop op de genade die u ontvangen zult wanneer Jezus Christus zich openbaart” en: „het einde van alles is nabij; kom daarom tot bezinning en wees helder van geest, zodat u kunt bidden” en: „Wees waakzaam, wees op uw hoede, want uw vijand, de duivel, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi.”

Dit is de stijl van het uitzien (Maranata) en van het verlangen. Zoals Jezus het ons leerde: „Gelukkig wie honger en dorst naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden” (Matteüs 5:6).

Een sobere eredienst vol vreugde en dankbaarheid maar met ingehouden blijdschap en zonder aardse extra's houdt ons nuchter.

Dit is een bemoediging. Verwacht niet alles van de kerk en van uw gemeente. Leef niet opgewonden in de kerk. [6.4]

Dat hoeft niet en het zou alleen maar teleurstellen, want het leven en ook het kerkelijk leven is vaak nog helemaal niet zo gelukkig. Nu de Heer van ons is weggenomen, ziet het er hier beneden soms nog heel somber uit (zieken blijven nu nog vaak zieken, doden worden nu niet opgewekt, en kwesties slepen zich soms voort zonder een hogere bemiddeling). Het is een tijd om te vasten! Anderzijds hoeven we ook niet somber te leven, want we zijn Iemand kwijt op aarde die naar ons terugkomt en naar wie we uitzien. Wij vasten niet in wanhoop, maar juist vanwege onze hoop! Juist in uw uitzien en bidden mag blijken hoe gehecht u bent aan uw Heiland in deze tijd.

Vroeger kwam het nog wel eens voor dat een meisje, zoals dat heette, „met de handschoen” trouwde. Je trouwde dan op afstand. De bruidegom was er niet en kon zijn hand niet geven, maar de handschoen was een symbool van zijn hand die hij op afstand gaf aan de bruid. Zo'n trouwen bij volmacht kan nog steeds, maar het komt weinig voor in Nederland. In de jaren na de Tweede Wereldoorlog gebeurde het wel van tijd tot tijd. Een jongen verklaarde zijn liefde aan een meisje,

maar moest kort daarna als militair vertrekken naar Nederlands Indië. Vanuit de verte werd dan soms het huwelijk gesloten via een tussenpersoon. Het meisje was dan een bruid, ook al was haar bruidegom nog ver weg. Zij schreef brieven. Ze keek uit. Je vond haar niet meer overal, bij elk uitbundig feest. Zij had nu haar eigen stille feest en haar eigen geheim. Ze was bezet, ook al was ze overal alleen. Je merkte dat op allerlei manier.

En u? Jezus kwam om u te beminnen. Hij geeft u elke week de herinnering aan de opstanding van Christus om u te rechtvaardigen en eeuwig leven te geven. Hij stuurt u de tekenen van zijn liefde in water, brood en wijn. U bent besproken. Wordt ons leven nu verlangen en uitzien en daarom soms ook afzien? Jezus zegt van allen die Hem liefhebben: „Er zullen dagen komen dat de bruidegom van hen is weggenomen en dan zullen zij vasten, te dien dage”. Waarom zullen wij vasten en bidden: omdat we Hem en zijn liefde van ons leven niet meer kunnen vergeten!

Daarom bidden we in de kerk op vaste tijden ook het volgende gebed waarmee we nu eindigen en dat we tot ons levensgebed ook in deze week mogen maken: [7]

„Verleen ons uw genade, dat wij blijmoedig ons kruis op ons nemen, onszelf verloochenen en onze Heiland belijden. Leer ons in alle droefheid met opgeheven hoofd onze Heer Jezus Christus uit de hemel verwachten, die onze vernederde lichamen aan zijn verheerlijkt lichaam gelijk zal maken en ons voor altijd bij Zich nemen zal.”

AMEN[8]